

Ημερίδα

Αναλύσεις λόγου: Αναζητώντας συνθέσεις

31 Μαΐου 2016, Βόλος

Γιάννης Πεχτελίδης, Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Αναστασία Στάμου, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Στη σημερινή εποχή της ύστερης νεωτερικότητας, ο τρόπος εκφοράς των κοινωνικών ζητημάτων μέσω του λόγου και η ανάδειξη των πολλαπλών –και συχνά αντιτιθέμενων– κατασκευών της κοινωνικής πραγματικότητας τίθεται στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος των κοινωνικών επιστημών. Στο πλαίσιο αυτό, η «στροφή στον λόγο», δηλαδή η μελέτη των ποικίλων τρόπων χρήσης της γλώσσας και συγκρότησης του κόσμου, αποτελεί κοινό αντικείμενο διερεύνησης διαφορετικών κλάδων, όπως είναι η γλωσσολογία, η κοινωνιολογία, οι πολιτικές επιστήμες και η ψυχολογία.

Σκοπός της ημερίδας είναι να αναδείξει διαφορετικές προσεγγίσεις ανάλυσης λόγου που έχουν αναπτυχθεί σε διαφορετικά επιστημονικά πεδία, οι οποίες εκκινούν από μια κοινωνική κονστρουξιονιστική οπτική, αλλά δεν έχουν απαραίτητα την ίδια αναλυτική εστίαση, καθώς άλλες επικεντρώνονται περισσότερο στο μικρο-επίπεδο του κειμένου και άλλες στο μακρο-επίπεδο της κοινωνικής πρακτικής. Στο πλαίσιο αυτό, η ημερίδα αποσκοπεί στο να προωθήσει τον δημιουργικό διάλογο ανάμεσα σε ερευνητές και ερευνήτριες που χρησιμοποιούν με ποικίλους τρόπους τα εργαλεία της θεωρίας του λόγου στα ιδιαίτερα ερευνητικά τους πεδία αλλά και να καταστήσει τη θεωρία και ανάλυση λόγου προσιτή μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα από διάφορα πεδία.

Μέσα από τον συνδυασμό ποικίλων λογο-αναλυτικών θεωριών, όπως είναι η ανάλυση λόγου του Foucault, η θεωρία του λόγου των Laclau και Mouffe, η κριτική ανάλυση λόγου και η λογοψυχολογία, αποσκοπούμε στη συγκρότηση ενός πολυπρισματικού πλαισίου, εντός του οποίου η έρευνα μπορεί να «φωτίσει» ένα ιδιαίτερο κοινωνικό φαινόμενο από διαφορετικές οπτικές γωνίες και να συμβάλει, έτσι, στη συγκρότηση της δομής του. Ο συνδυασμός διαφορετικών λογο-αναλυτικών οπτικών δεν παράγει καθολικές ερμηνείες, αλλά απλώς ερμηνείες με ευρύτερη εμβέλεια, που τελούν πάντα υπό κριτική συζήτηση και αμφισβήτηση. Υπό αυτή την έννοια, η προτεινόμενη πολυπρισματική προσέγγιση προάγει τους σκοπούς της κριτικής έρευνας, στον βαθμό που οι διαφορετικές σκοπιές φανερώνουν την ενδεχομενικότητα της γνώσης, των κοινωνικών ταυτοτήτων και του κόσμου, καθώς μπορούν να ερμηνευτούν και να (ανα)κατασκευαστούν με πολλούς διαφορετικούς τρόπους, ενώ τονίζεται η δυνατότητα της κοινωνικής αλλαγής.